

LEKCE 1

STUDIUM JAZYKŮ

MINIDIALOGY

2-5

Minidialog 1

A: Sss. Sss.

B: Co je?

A: Kde čtete?

B: Cože?

A: Ztratil jsem se. Ukaž mi, kde čtete.

B: Tady a dávej pozor.

Minidialog 2

A: Mně to neleze do hlavy.

B: Musíš si to doma opakovat až do zblbnutí.

A: A co si myslíš, že asi tak dělám?

B: Ne, ne, ne. Kdyby ses to fakt učila, tak...

A: Tak co?

B: Tak by ti přece v té hlavě něco zůstalo, ne?

A: Ne, mně prostě ne.

B: Tomu nevěřím.

A: Přísahám. Drtím se to pořád dokola.

B: Hm, tak se asi moc nesoustředíš.

A: Soustředím. Já prostě na ty jazyky nejsem.

Minidialog 3

A: Sss.

B: Nech mě.

A: Jaký „í“ se píše ve slově krize.

B: Měkký.

C: Pánové, tohle je samostatná práce.

A: Díky. Pardon.

Minidialog 4

A: Jak se to píše?

B: Takhle.

A: Proboha. To se nedá ani opsat, natož vyslovit.

B: Prosím vás, klid. Všechno je jen otázka cviku. Za pár lekcí to pro vás bude hračka.

A: Zatím to teda moc jednoduše nevypadá.

B: Ve skutečnosti je to ale velmi jednoduché. Nehleďte v tom vědu.

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
 b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
 c) Svě minidialogy ve skupině prezentujte. Ostatní musejí poznat, ke které dvojici z obrázku text patří.
2. Poslouchejte minidialogy.
 - a) Přiřadte minidialogy k částem obrázku.
 - b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
 - c) Poslouchejte texty ještě jednou a ke každému přiřadte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

OPISOVÁNÍ

ZTRACENÁ KNIHA

Každý začátek je těžký

GRAMATICKÁ CHYBA

JÁ NĀTO NEMĀM

Kde jsme?

3. **Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.**

Mně to neleze do hlavy. Musíš si to doma stále opakovat až do zblbnutí. Drtím se to pořád dokola. Všechno je otázka cviku. Za pár lekcí to pro vás bude hračka. Nehledejte v tom vědu.

4. **Řekněte podtržené obraty jinak.**

Kdyby ses to fakt učila, tak...

Já prostě na ty jazyky nejsem.

Hm, tak se asi nesoustředíš.

Proboha.

To se nedá ani opsat, natož vyslovit.

5. **Nahradte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 2).**

Jaký „í“ se píše ve slově krize. Měkký.

6. a) **Pracujte ve dvojicích. Svě odpovědi zdůvodněte.**

Učíte se češtinu rád/a a často? S kým jste poprvé mluvil/a česky? Když jste chodil/a do školy ve své zemi, které jazyky jste se učil/a? Byl/a jste dobrý/á student/ka? Chtěl/a byste se zase vrátit do školy? Myslíte si, že je těžké být učitelem cizího jazyka?

- b) **Svě odpovědi pak ve skupině porovnejte.**

SLOVNÍ ZÁSOPA: STUDIUM JAZYKŮ

- jazykový kurz: individuální, firemní, intenzivní, jedno-, dvou-, tří-, čtyřtýdenní..., semestrální, celoroční, večerní, přípravný kurz k maturitě, letní škola, studijní pobyt
- vzdělávací agentura, nabídka kurzů, pomaturitní studium, (interaktivní, individuální, skupinová...) výuka, program výuky
- metoda, e-learning, multimediální výuka, skupinová/individuální výuka
- vstupní test, složit zkoušku, (závěrečná, certifikovaná) zkouška, přípravný kurz k mezinárodním zkouškám
- rodilý/á mluvčí, lektor/ka, samouk, začátečník/začátečnice, falešný začátečník/falešná začátečnice, mírně pokročilý/á, pokročilý/á, být na jazykové úrovni A1, A2, B1, B2, C1, C2
- jazykové cíle, komunikační schopnosti, zlepšit se v něčem / zhoršit se v něčem, zlepšit si / zhoršit si češtinu
- nedorozumění, hrubá chyba, mateřština, rodný jazyk

1. a) Doplňte informace o sobě.

Jak dlouho se učíte češtinu?

Proč se učíte češtinu?

Co je pro vás na češtině nejtěžší?

Které české slovo je pro vás nejhezčí?

Které slovo vám dělá problémy vyslovit?

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Jak se jmenuje?			
Jak dlouho se učí češtinu?			
Proč se učí češtinu?			
Co je pro něj/ni na češtině nejtěžší?			
Které české slovo je pro něj/ni nejhezčí?			
Které slovo mu/jí dělá problémy vyslovit?			

2. a) **Diskutujte ve dvojicích. Svě odpovědi zdůvodněte.**

Které jazyky jsou dnes ve vaší zemi populární? Jakou roli hraje ve vaší zemi výuka cizích jazyků? Podporuje váš stát výuku cizích jazyků? Který jazyk se učí nejvíce? Vyskytují se ve vaší mateřštině nová slova převzatá z cizích jazyků? Vadí vám cizí slova ve vaší mateřštině? Měl by stát něco dělat proti slovům převzatým z cizích jazyků? Který jazyk bude podle vás ve světě dominantní za 20 let? Znáte některá anglická slova nebo anglicizmy, které se vyskytují v češtině? Uveďte příklady.

b) **Diskutujte ve skupinách. Souhlasíte s následujícím výrokem? Svě odpovědi zdůvodněte.**

Angličtina je a bude ve všech evropských zemích prvním cizím jazykem.

3. a) **Pracujte podle vzoru. Přiřadte číselné hodnocení ke slovnímu.**

ČÍSELNÉ HODNOCENÍ	ZNÁMKY	SLOVNÍ HODNOCENÍ
1		nedostatečně
2		výborně
3		velmi dobře
4		dostatečně
5		dobře

b) **Diskutujte ve dvojicích.**

Ze kterých předmětů jste měl/a dobré známky a ze kterých horší/špatné? Které státy mají jiný systém známkování? Která známka je v těchto státech nejlepší a která nejhorší?

c) **Pracujte podle vzoru. Použijte výrazy ze cvičení 3 a) v jiném kontextu.**

výborně, nedostatečně, velmi dobře, dostatečně, dobře

Vzor: Pojišťovna bohužel ...nedostatečně... informovala své klienty.

4. a) **Pracujte podle vzoru.**

individuální	chyba
hrubá	v gramatice
složit	mluvčí
zhoršit se	výuka
rodný	jazyk
rodilý	zkoušku

b) **Utvořte věty se slovy ve cvičení 4 a).**

5. Pracujte ve skupinách.**a) Řekněte a pak napište, proč se lidé učí cizí jazyky a proč se je jiní lidé učit odmítají.**

Někteří se učí cizí jazyky, protože...

.....

Někteří se neučí cizí jazyky, protože...

.....

b) Porovnejte své odpovědi.**c) Slova z nabídky doplňte do vět.**

nedorozumění, přípravného kurzu, letní školu, e-learning, falešných začátečníků, certifikovanou zkoušku, zlepšit si

Výrok 1 – Lukáš

Každé studium je pro mě výzva. Když mi šéf v nové práci řekl, že musím mít z angličtiny úroveň B2, hned jsem si zjistil, co potřebuju na **...certifikovanou zkoušku...** Říkal jsem si, že když bude termín až na jaře, tak bych zatím mohl chodit do

Výrok 2 – Mirek

Do kurzu prostě chodit nemůžu. V týdnu si na to nenajdu ani jednou čas. Můžu se učit asi tak hodinu denně u počítače, mohl by mi proto vyhovovat Ale ještě uvidíme, jestli do toho půjdu.

Výrok 3 – Jana

S cizími jazyky mám spojený stres od začátku až do konce. Nejprve jsem se potila ve škole a pak v praxi. Stačilo se jednou splést a hned došlo k, které se pak sice většinou vysvětlilo, ale pak ten smích a obličeje ostatních. Prostě nejsem nikdy ve své kůži, když nemůžu mluvit svým rodným jazykem.

Výrok 4 – Irena

V Praze nebudu chodit do žádného jazykového kurzu, protože česky se už bez problému domluvíme. Jasně, že chci češtinu, ale myslím, že to tak nějak přijde samo. Prostě budu chodit do kaváren a mluvit s kamarády.

Výrok 5 – Michala

Dovolená u moře? Fuj. Místo toho si stokrát radši zaplatím nějaké měsíční studium v zahraničí. Každý rok jiná země. Přihlásím se vždycky na nějakou, kde chodím do začátečníků. To není jenom o tom, že se naučím základy další řeči, ale poznám také novou kulturu. Klidně se divte, ale pro mě je to větší relax, než sebou plácnout u moře.

Výrok 6 – Jaroslav

Jazyky mi nikdy nešly. Ve škole mě to k smrti nudilo. Je teda jasné, že jsem nevydržel ani u jazyků. Vždycky po nějaké době si řeknu, že bych se měl domluvit alespoň jednou cizí řečí, a tak se vrátím k němčině. Teď začínám už asi po páté. Víím, že mě jako obvykle dají do a mě to zase po 3 měsících přestane bavit. No, jak bych to jen řekl... Prostě všude dobře, doma nejlíp, tak proč ztrácet čas nad učebnicemi!

d) Se kterým výrokiem souhlasíte a se kterým naopak nesouhlasíte? Své odpovědi zdůvodněte.

6. Pracujte ve dvojicích.**a) Vysvětlete následující výroky.**

Řeč je sama duše a kultura národa. (K. Čapek)

Dej pozor, aby jazyk nepředběhl myšlenku. (Cheilón ze Sparty)

Cizí jazyk nám nenabízí pouze jiná slova, ale jiný svět. (Jan Vrba)

b) Vyberte si jeden z výroků. Řekněte, který jste si vybral/a a proč.**7. Řekněte a pak napište odpověď na následující otázku. Napište maximálně 50 slov.**

Co pro vás znamená výuka cizích jazyků?

DIALOGY

6

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: E-learning? Ne, díky

Markéta: Jirko, postaráš se ve čtvrtek navečer o malou?

Jiří: Proč? Ty nebudeš doma?

M: Když to půjde, ráda bych se podívala na jednu hodinu španělštiny.

J: Prosím tě, co tě to napadlo?

M: Bývalý kolega se zmiňoval, že chodí do jednoho kurzu ve Františkově *jazykovce*. Prý tam učí bezvadný lektor. Myslíš, že je to hloupý nápad?

J: No, už teď ani jeden nevíme, kam dřív skočit. Nechtěla bys vyzkoušet třeba e-learning?

M: Kurzy přes internet? Vždyť víš, že tomu moc nevěřím a technice se raději vyhýbám.

J: Nic na tom není. Až bude Klárka spát, sedneš si doma k počítači, zapišeš se do kurzu a můžeš hned začít studovat.

M: Studovat sama? To bych asi umřela nudou. A navíc bych se vůbec nenaučila mluvit.

J: Ach jo, tak dobře, já Klárku pohlídám. Ale nezapomeň si s sebou vzít mobil.

Úkoly k textu:**1. Poslechněte si dialog a odpovězte.**

- Jaký plán má Markéta na čtvrtek?
- Co si o jejím plánu myslí Jiří?

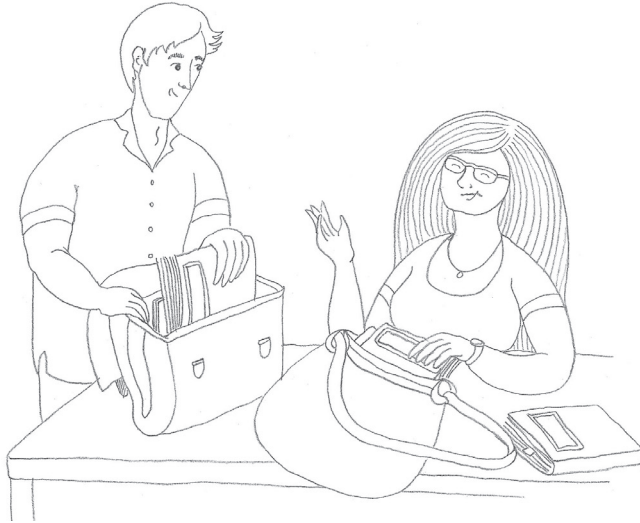
2. Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami *jazykovka* a *jazyková škola*.**3. Řekněte, co znamenají následující obraty.**

Bývalý kolega se zmiňoval, ... Prý tam učí bezvadný lektor. No, už teď nevíme, kam dřív skočit. Nechtěla bys vyzkoušet třeba e-learning? Vždyť víš, že tomu moc nevěřím.

4. Přečtěte si dialog a odpovězte.

- O co Markéta požádala Jiřího?
- Jak se Markéta dozvěděla o kurzu španělštiny?
- Proč Jiří doporučuje Markétě e-learning?
- Jaký názor má Markéta na kurzy přes internet?

5. K podtrženým slovesům v dialogu napište infinitivy.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Na kurzu

7

Kolega Markéty: Tak co Markéto, jak se ti líbila první hodina?

Markéta: Jsem fakt nadšená! Ani chvíli jsem se nenučila.

K: Já taky ne! Vypadá to tady úplně jinak než na střední.

M: Jsem ráda, že jsi mě přemluvil, abych sem zašla. Vyhovuje mi ta malá skupina, je to super.

K: Jo, díky tomu se nám lektor může pořad věnovat. A taky je fajn, že je to roditelý mluvčí.

M: No, hlavně že nás nenutí vyplňovat hromadu zbytečných cvičení! Člověk má pocit, jako bychom pořad jen diskutovali.

K: Ale přitom jsme se dozvěděli tolik zajímavých věcí.

M: Souhlasím, až budu mluvit s ředitelem, musím toho našeho lektora pochválit.

K: Cože, ty chceš jít s tímhle přímo za ředitelem?

M: Proč ne, je to můj bývalý třídní a se spolužáky ho vidíme celkem často.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.

- a) Byla Markéta s výukou spokojená?
- b) Co se líbilo kolegovi?
- c) S kým bude Markéta mluvit o lektorovi?

2. Přečtete si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.

Markéta je po první hodině kurzu **a)** Oceňuje, že se lektor všem pořad **b)** Markétin kolega je rád, že se nemusí zabývat **c)** z gramatiky. Oba se shodují, že i když hodně diskutovali, **d)** se... spoustu nových informací. Až bude Markéta mluvit s **e)**, určitě lektora **f)** Ředitel jazykové školy byl totiž její třídní učitel a ona ...se... s ním **g)** docela často.

3. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Jsem fakt nadšená! Vidí! Hlavně že nás nenutí vyplňovat hromadu zbytečných cvičení! Ale přítom jsme se dozvěděli tolik nových věcí.

4. a) Podtrhněte v dialogu všechna slovesa (včetně infinitivu).
b) Určete u sloves vid.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: V kavárně

Kryštof: Jé, pane učiteli, kde se tu berete? Jdete na šachy?

František: Dneska ne, Kryštofe. Přišel jsem jen tak na kus řeči. Doufal jsem, že tu potkám nějakou známou tvář a koukám, že jsem se nemýlil.

K: Mám radost, že vás _ _ _ _ _ . Zrovna včera jsme na vás s Markétou vzpomínali. Víte, že teď chodí na jeden kurz do vaší *jazykovky*?

F: To jsou ale _ _ _ _ _ !

K: No vážně, nalákal ji tam její bývalý kolega.

F: Nepovídej, ani se neozvala, abych jí zařídil slevu...

K: Jo, jo, _ _ _ _ _ ji vždycky bavily. Zato já jsem na ně úplný dřevo, našťástí se všude _ _ _ _ _ rukama nohama.

F: Každý má holt talent na něco jiného...

8

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a doplňte vynechaná místa v textu.

2. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: V dialogu mluví Kryštof a Jiří.

Vzor 2: V dialogu mluví Kryštof a František.

- a) František a Kryštof měli v kavárně domluvené setkání.
b) Kryštof se včera setkal s Markétou.
c) František věděl, že Markéta navštěvuje kurz v jeho jazykové škole.
d) František nabídl Markétě slevu na jazykový kurz.
e) Kryštof nemá na jazyky žádný talent.

3. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Jé, pane učiteli, kde se tu berete? Přišel jsem jen tak na kus řeči. Zato já jsem na ně úplný dřevo. Každý má holt talent na něco jiného...

4. Nahradeť nespisovný obrat spisovným.

Zato já jsem na ně úplný dřevo,... –

5. a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je neutrální konsonant + I/Í nebo Y/Ý.
b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše I/Í nebo Y/Ý.

GRAMATIKA

A. KONJUGACE SLOVES

I. PŘÍTOMNÝ ČAS (PČ)

-AT, -ÁT		-IT, -ĚT, -ET		-OVAT	
dělám	děláme	mluvím	mluvíme	studuju/-i	studujeme
děláš	děláte	mluvíš	mluvíte	studuješ	studujete
dělá	dělají	mluví	mluví	studuje	studujou/-í

PSÁT*

píšu	píšeme
píšeš	píšete
píše	píšou

* nepravdělná konjugace

POZOR!

- některá slovesa II. skupiny (*-IT, -ĚT, -ET*) mají ve 3. os. pl. dva tvary, např. rozumí – rozumějí, umí – umějí, bydlí – bydlejí (frekventovanější je krátká forma slovesa)
- *mít* konjugujeme jako *dělat* (mám, máš, má...)
- *spát* konjugujeme jako *mluvit* (spím, spíš, spí...)

II. BUDOUCÍ ČAS (BČ)

IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA		PERFEKTIVNÍ SLOVESA	
budu dělat	budeme dělat	udělám*	uděláme
budeš dělat	budete dělat	uděláš	uděláte
bude dělat	budou dělat	udělá	udělají

* poprosím, zopakuju, zahraju...

POZOR!

- druhá pozice *se* u reflexivních sloves: budu *se* dívat, budeš *se* dívat...

SLOVESA POHYBU – BUDOUCÍ ČAS

- BČ sloves pohybu tvoříme pomocí prefixu *po-/pů-*
- konjugace je stejná jako u přítomného času

půjdu	půjdeme
půjdeš	půjdete
půjde	půjdou

pojedu	pojedeme
pojedeš	pojedete
pojede	pojedou

Prefix **po-** mají:

letět (poletím)	nést (ponesu)
vést (povedu)	vézt (povezu)
běžet (poběžím)	

POZOR! „NEPRAVIDELNÁ SLOVESA“

bát se (bojím se)	stát (stojím)
chtít (chci)	vědět (vím)*
jíst (jím)*	

* jíst – **oni jedí** (dojedí, najedí se, snědí...), vědět – **oni vědí** (dovědí se, odpovědí, povědí...)

Jako **PSÁT** konjugujeme tato imperfektivní a perfektivní slovesa (= přítomná koncovka):

bít (biju)	nalézt (naleznu)	skákat (skáču)
brát (beru)	nést (nesu)	smát se (směju se)
česat se (češu se)	obout se (obuju se)	ukázat (ukážu)
dostat (dostanu)	péct (peču)	umřít (umřu)
hrát si/hrát (hrajú si/hraju)	pít (piju)	utéct (uteču)
chápat (chápu)	plakat (pláču)	vést (vedu)
kousat (koušu)	plavat (plavu)	vézt (vezu)
krást (kradu)	poslat (pošlu)	vzít (vezmu)
kvést (3. os. sg. kvete)	prát (peru)	zout se (zuju se)
lhát (lžu)	přát si (přeju si)	zůstat (zůstanu)
mocť (mohu/můžu)	růst (rostu)	zvát (zvu)
mýt (myju)	říct (řeknu)	žít (žiju)

Imperfektivní a perfektivní **SLOVESA S INFINITIVNÍM SUFIXEM -nout/-jmout** mají přítomné koncovky **-u, -eš, -e, -eme, -ete, -ou**:

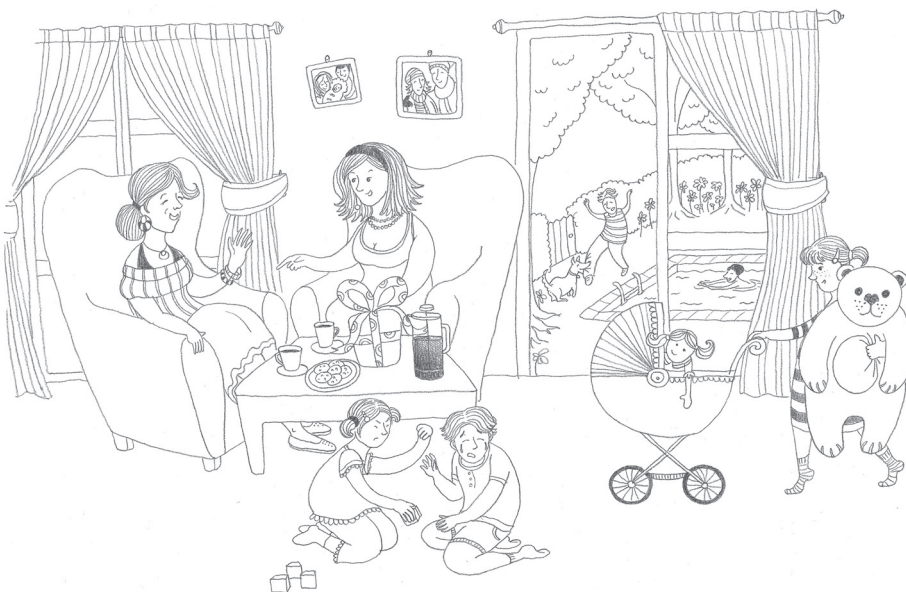
-NOUT		-JMOUT
dotknout se (dotknu se)	spolehnout se (spolehnu se)	obejmout (obejmu)
lehnout si (lehnou si)	stihnout (stihnu)	pronajmout si (pronajmu si)
nabídnout (nabídnu)	tisknout (tisknu)	přijmout (přijmu)
navrhnout (navrhnu)	vládnout (vládnou)	
obléknout si/se (obléknu si/se)	všimnout si (všimnu si)	
odmítnout (odmítnu)	vypnout (vypnu)	
odpočinout si (odpočinu si)	zamknout (zamknu)	
připomenout (připomenu)	zapnout (zapnu)	
prohlédnout si (prohlédnu si)	zapomenout (zapomenu)	
rozhodnout se (rozhodnu se)	zhasnout (zhasnu)	
sednout si (sednu si)	zvyknout si (zvyknu si)	

CVIČENÍ A

1. Pracujte ve dvojicích.

a) Popište obrázek.

Vzor: Na obrázku jsou dvě ženy. Jedna se jmenuje Lucie a druhá Dana. Dana přišla na návštěvu k Lucce. Sedí v pokoji...

b) Řekněte a pak napište 10 vět podle obrázku. V každé větě použijte jedno z následujících sloves.

dostat, hrát si, brát, plakat, nést, vézt, růst, kvést, plavat, kousat

- c) Ke každé postavě na obrázku napište, co říká.
d) Řekněte, o čem ženy na obrázku mluví. Dialogy pak ve skupině porovnejte.

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte přítomné koncovky.

Markéta: Jirko, **(vzor)** ...můžeš... (*mocht*) sem prosím tě jít?

Jiří: Jasně. Už **a)** (*jít*). Co je?

M: Vezmi si na chvíli Klárku, **b)** (*potřebovat*) si zavolat.

J: Ach, jo. Zrovna teď? Právě **c)** (*psát*) něco do práce.
d) (*nemocht si zavolat*) později?

M: e) (*já - hrát si*) tady s ní už od oběda a ten telefon dost spěchá.

J: (*na Klárku*) Tak pojď sem, holčičko moje. **f)** (*sednout si*) tady spolu na koberec a **g)** (*postavit*) hrad.

M: Díky. Za chvíli jsem zpátky, zase **h)** (*vzít si*) Klárku a ty můžeš pokračovat v práci. (*za chvíli*) Já **i)** z toho asi (*zbláznit se*).

J: Co se stalo?

M: Nemám číslo.

J: Jak to?

M: Vždycky **j)** (*zapomenout si uložit*) telefonní číslo.

J: To snad nějak v tom telefonu **k)** (*najít*). Podívej se do volaných čísel.

M: Jo. Moment. Nějak mi to **l)** (*blbnout*).

J: Dej mi ten telefon, než to **m)** (*rozbít*).

M: Ježkovy zraky, snad všichni v republice **n)** (*vědět*), jak se ovládá mobil. Jenom já ne!

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte přítomné koncovky.

Vzor: ...Chcete studovat... (*vy - chtít studovat*) **i v létě?**

Léto s češtinou

Jazyková škola Makovička organizuje 15. ročník letního kurzu češtiny, který **a)** (*jmenovat se*) ČEŠTINA NA ÚROVNI. Tyto kurzy **b)** (*my - připravovat*) podle zájmu účastníků. V minulých letech se naši studenti zajímali hlavně o české realie. V rámci kurzu vám **c)** (*my - nabídnout*) intenzivní výuku češtiny a odpolední i večerní kulturní program. Dále **d)** (*my - pořádat*) výlety po České republice. **e)** (*my - ukázat*) vám zajímavé a významné památky v Praze a okolí. **f)** (*vy - setkat se*) se zajímavými osobnostmi současného českého kulturního života. Jazyková škola Makovička **g)** (*nacházet se*) blízko centra a je velmi dobře dostupná městskou hromadnou dopravou. Pokud **h)** (*vy - rozhodnout se*) pro náš kurz, najděte si naše webové stránky www.jaz.skol.cz/makovicka/cestina, kde **i)** (*vy - nalézt*) nabídku termínů a všechny potřebné informace.

Těšíme se na Vás,
František Makovička
ředitel školy

B. VID

PERFEKTIVNÍ A IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA

PERFEKTIVNÍ SLOVESO	AKCE + KONEC (děj byl/bude dokončen) → výsledek děje např. přečíst, napsat...
	AKCE = KONEC (= jednorázová slovesa) např. vstát, usnout...
IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	AKCE (děj není/nebyl/nebude dokončen) → důraz na děj, např. číst, psát...
	„opakovací slovesa“ = opakování děje, pravidelnost akce např. chodívat, dělávat, jezdívat, nosívat...

POZOR!

PERFEKTIVNÍ SLOVESO	nemá PČ (např. udělám, zúčastním se, vypiju... – to je BČ)
IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	má PČ (např. dělám, účastním se, piju... – to je PČ)

● Formální rozdíl perfektivních a imperfektivních sloves

a) přidání prefixu k imperfektivnímu slovesu	prefix + sloveso
	na- (kreslit – nakreslit)
	o- (barvit – obarvit)
	od- (lišit se – odlišit se)
	po- (blahopřát – poblahopřát)
	pře- (stěhovat se – přestěhovat se)
	při- (blížit se – přiblížit se)
	roz- (dělit – rozdělit)
	s- (končit – skončit)
	u- (vařit – uvařit)
	vy- (čistit – vyčistit)
z(e)- (opakovat – zopakovat)	
za- (telefonovat – zatelefonovat)	
b) nepravidelné vidy	brát – vzít
c) jen imperfektivní slovesa	být, vědět, muset, smět, moct, chtít, umět, znát, zdát se, chybět, sedět, bydlet, viset, stát, obdivovat... + slovesa pohybu
d) jen perfektivní slovesa	onemocnět, dočkat se, nachladit se, nastydnout...
e) perfektivní i imperfektivní slovesa	absolvovat, izolovat...

	IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	PERFEKTIVNÍ SLOVESO
f) změna slovesného sufixu	-OVAT: kupovat, slibovat, nastupovat, rozdělovat, navštěvovat, dovolovat...	-IT: koupit, slíbit, nastoupit, rozdělit, navštívit, dovolit...
	-ET: uklízet, opouštět, ztrácet, házet, probouzet se, vracet...	-IT: uklidit, opustit, ztratit, hodit, probudit se, vrátit...
	-AT: povídat, odpovídat...	-ĚT: povědět, odpovědět...
	-AT: zavírat, utírat, začínat...	-ÍT: zavřít, utřít, začít...
	-AT: sedat, lehat, odpočívat...	-NOUT: sednout, lehnout, odpočinout si...
	-AT: pomáhat, říkat, oblékat...	-T(-CI*): pomoci, říci, obléci...
	-ÁVAT: prodávat, odevzdávat, dávat, vstávat...	-AT/ÁT: prodat, odevzdat, dát, vstát...
	-ÍVAT: dožívat, používat...	-IT/ÍT: dožít, použít...

* stará forma slovesa (např. pomoci, říci, obléci)

POZOR!

začít/začínat, přestat/přestávat + infinitiv imperfektivního slovesa

Začíná svítit slunce. Začal studovat češtinu.
Přestává pršet. Přestala pít kávu.

CVIČENÍ B

1. a) Pracujte podle vzoru.

Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso	Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso
(vzor) ...vzpomínat...	vzpomenout	odevzdávat	
ztrácet			slíbit
	vzít		utřít
chybět		blahopřát	

b) Tvořte věty. Použijte všechna slovesa z tabulky.

Vzor: ... Často vzpomínám na tvá slova...

... V tuto chvíli si opravdu nemůžu vzpomenout...

2. a) Pracujte podle vzoru. Použijte **přítomné** koncovy.

Vzor: František ...mluví... (*mluvit/promluvit*) se svou manželkou Věrou.

manželka Věra: Františku, co a)..... (*ty - dělat/udělat*) celé odpoledne?

Nechceš se mnou za hodinu b)..... (*navštěvovat/navštívit*) Boženku Stehlíkovou?

František: Ale Věro, vždyť víš, že každý čtvrtek c)..... (*já - hrát/zahrát si*) šachy v kavárně.

- V:** Myslím, že jednou to bez šachů **d)** (*přežívat/přežít*). Víš, jak dlouho už tě Boženka **e)** (*nevidět/neuvidět*)? Pořád **f)** (*ptát se/zeptat se*), jak se ti daří.
- F:** No dobře, dobře. Ale slib mi, že tam **g)** (*nezůstávat/nezůstat*) až do večera jako minule.
- V:** Opravdu nevím, dokdy **h)** (*vracet se/vrátit se*). Znáš přeci Boženku?!
- F:** No právě, najednou **i)** (*rozpovídat se/rozpovídat se*) a pak u ní často **j)** (*sedět/sednout si*) až do tmy.

- b) Přečtete si dialog ještě jednou. Všimněte si, které časové výrazy se často používají s imperfektivními a které s perfektivními slovesy.**

imperfektivní	perfektivní
(vzor) ...celé odpoledne...	

- 3. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty mohou být správně.**

...nesnědla...
Vzor: Neměla hlad, proto **nejedla** celou snídani.

Když chodila Julie včera do rádia, potkávala kolegyni, která právě běžela ven z budovy. Protože vypadala velmi nešťastně, chtěla Julie zjišťovat, jestli jí někdo něco zlého nedělal. Proto zavolala její jméno. Ona se zastavovala, otočila se a přišla k ní. Naštěstí se ukázalo, že je vše v pořádku, že kolegyně jen doma nechávala materiály na důležitou schůzku. Minulou noc ty materiály dodělala až v půlnoci, takže byla ráno unavená a zapomínala na ně. Julie jí poradila, že jestli chce stihnout začátek porady, je lepší brát si taxíka. Kolegyně ji poslouchala, dokumenty si vyzvedla a přijížděla do kanceláře včas. Šéfredaktor dostával potřebné informace a ona si udržela své skvělé pracovní místo. Všechno tedy nakonec dobře dopadalo.

C. PRAVOPIS – KONSONANTY

I. SYSTÉM

tvrdé	h, ch, k, r, d, t, n
měkké	ž, š, č, ř, c, j, ď, ť, ň
neutrální	b, f, l, m, p, s, v, z

II. I/Í × Y/Ý

TYP KONSONANTU	I/Í nebo Y/Ý	PŘÍKLAD	POZOR!
tvrdý	y/ý	pochybovat, ryba, levný	cizí slova (historie, kino, diktát...)
měkký	i/í	život, široký, čistý, číslo, řídký, říct, jídlo, cítit	1) Ď + i/í = di/dí (dítě...) Ť + i/í = ti/tí (ticho...) Ň + i/í = ni/ní (nikdo...) 2) cizí slova (cyklus...)
neutrální	i/í, y/ý	milý, mýt, síla, syn	1) na konci slova podle gramatiky (drží kluk, drží kluci...) 2) uvnitř slova většinou i/í (líbat...) 3) výjimky jsou tzv. vyjmenovaná slova (být, syn, mýt, vysoký, vy-...)

- psaní i/í – y/ý může změnit i **význam slova**, např. mýt – mít: Maminka chce mýt okna. Jan chce mít bílá okna.

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru. Řešení si zkontrolujte podle dialogu B.

Vzor: Markéta mluv ..í.. se svým bývalým kolegou.

Kolega Markéty: Tak co Markéto, jak se ti líbila první hodina?

Markéta: Jsem fakt nadšená! Ani na chv...li jsem se nenuď...la.

K: Vidí!? Vypadá to tad... úplně j...nak než na střední.

M: Jsem ráda, že jsi mě přemluv...l, ab...ch sem zašla. V...hovuje mi ta malá skup...na, je to super.

K: Jo, d...ky tomu se nám lektor může pořad věnovat. A taky je fajn, že je to rodil... mluvčí.

M: No, hlavně že nás nenutí v...plňovat hromadu zb...tečných cv...čení! Člověk má poc...t, jako b...chom pořad jen diskutovali.

K: Ale přitom jsme se dozvěděli tol...k zajímav...ch věc...

M: Souhlas...m, až budu mluv...t s ředitelem, mus...m toho našeho lektora pochvál...t.

K: Cože, ty chceš j...t s tímhle př...mo za ředitelem?

M: Proč ne, je to můj b...valý třídní a se spolužáky ho v...díme celkem často.

2. Pracujte ve dvojicích. Tvořte věty podle vzoru.

Vzor: být × byt

... Už odmalička chtěl být lékařem....

... Koupila si nový byt 3+1 v centru města....

a) být × bít

.....

.....

b) *my × mi*

.....

.....

c) *bílá × byla*

.....

.....

d) *ty × ti*

.....

.....

e) *vína × vina*

.....

.....

f) *mýt × mít*

.....

.....

g) *jím × jim*

.....

.....

9

3. Diktát

a) **Pište diktát podle nahrávky.**

b) **Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.**

c) **Odůvodněte psaní i/i/y/y v následujících slovech.**

Julie, Kryštof, spolužáci, ze střední školy, učitel, František, byl, oblíbený, všichni, čtyři, slyšet, smích, vyprávění, vzpomínání, přiznala, má, přísný, k tabuli, výlet

ČTENÍ

JEDEN O KOZE...

1. Diskutujte ve dvojicích.

Kolika cizími jazyky mluvíte? Učíte se v současné době i jiné cizí jazyky než češtinu? Kterými dalšími cizími jazyky byste chtěl/a mluvit a proč?

2. Vyberte, co znamená následující fráze.

„Jeden o koze a druhý o voze“ znamená, že...

- a) jeden mluví spisovně a druhý nespisovně.
- b) jeden mluví nahlas a druhý potichu.
- c) lidé mluví o stejném tématu.
- d) každý mluví o něčem jiném.

3. a) Pracujte ve skupinách. Najděte v česky psaných materiálech, kdo byl Josef Lada a prohlédněte si jeho vánoční obrázky.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

☐ vlast	☐ rána	☐ odehrávat se
☐ káď s kapry	☐ kladivo	☐ přísahat
☐ dodat	☐ koktat	☐ trik
☐ koza – kůzle	☐ topit se	☐ zmást nepřítele
☐ zaujmout	☐ obrátit list	☐ zápletka

c) Přečtěte si text.

Alice Flemrová (překladatelka): Ztraceni v překladu

Ztratit se v překladu je snadné. Někdy stačí jen zaměnit dvě písmenka.

V roce 1990 jsme si na jedné italské univerzitě pro cizince povídali o vánočních tradicích. Všichni včetně pana učitele byli moc zvědaví na informace z mé **vlasti**. Většinou ani netušili, kde přesně Česká republika leží. Chystala jsem se tedy přiblížit atmosféru jako z Ladových obrázků, také **kádě s kapry**.

Jenže! Kapr se italsky řekne „carpa“, ale já jsem použila výraz „capra“, a to znamená koza. „U nás se na Štědrý večer jí koza,“ sdělila jsem tedy spolužákům. Koukali divně, a proto jsem ještě rychle **dodala**: „Je s tím spojen určitý rituál. Lidé si je kupují na ulicích živé. Děti si pak můžou s **kůzlaty** doma chvíli hrát, než je tatínkové zabijí.“ „A to je zabijíte v bytě?“ ptali se mě překvapeně. „Většinou ano, ale můžeš si je nechat zabít rovnou na ulici.“ „A jak je proboha zabijíte?“ vyptávali se dál. Bylo vidět, že je moje vyprávění **zaujalo**. „No třeba táta dal vždycky koze **ránu kladivem** a pak vzal nůž,“ dodala jsem, pyšná na svého statečného otce.

10

V očích svých posluchačů jsem však nenašla obdiv, ale hrůzu, a někdo dokonce tvrdil, že je to „strašně nehumánní“. „Někteří lidé ale kozy nedovedou zabít, a tak jim darují svobodu,“²⁰ chtěla jsem vylepšit situaci. Tím jsem si však moc nepomohla. Spolužáci se hned začali vyptávat, co s nimi pak ve městě dělají. „V Praze je házejí do řeky.“ V tu chvíli už strach vystřídala totální panika. „Je sice trochu špinavá, ale ony někam určitě odplavou,“ **koktala** jsem a nechápala. Ve třídě bylo naprosté ticho a tragická atmosféra. Já jsem rychle přemýšlela, co pěkného bych řekla. Chtěla jsem jejich představu o Čechách změnit k lepšímu. Spolužáci totiž mlčeli dál a jistě si představovali, jak **se** chudáci zvířata **topí** v řece.

Profesor chtěl **obrátit list**, a proto prohlásil, že u nich jedí³⁰ rybu. Když jsem se snažila všechny přesvědčit o tom, že koza je přece typická česká ryba, nedorozumění se pomalu začalo vysvětlovat.

Když na to teď vzpomínám, říkám si, co by bylo, kdyby... Co kdyby tehdy profesor mlčel? Hodina by skončila, šokovaní spolužáci by opustili třídu a začala by vznikat legenda. Legenda o tom, jak Češi místo oslav narození Krista vraždí nevinná zvířata a krev teče, teče a teče. Legenda o tom, že **se** v České republice **odehrávají** rituály, po kterých se na vánoční stůl servíruje koza. Legenda o tom, že už děti jsou v této zemi nuceny tyhle šílenosti sledovat, aby až vyrostou, mohly vzít do ruky kladivo a nůž a pokračovat v národní tradici. A když to naši potomci neudělají, tak budou vypadat jako zbabělci. Každý se jim pak bude smát, že neumí zabít kozu, a tak hází ty chudinky do vody.⁴⁰

A legenda, jak už je jejím zvykem, by rostla dál. Každý by si něco přidal, něco vylepšil a jiný by **přisahal**, že všechno viděl na vlastní oči. Češi by už nebyli tím mírumilovným malým národem ve středu Evropy. Ukázalo by se, že jejich přátelské povídání u piva je jen **trik**, aby **zmátli nepříteli**. A k tomu všemu stačí, aby slovo, které bylo na začátku toho všeho, někdo špatně přeložil.

(text byl krácen a upraven, zpracováno podle Lidových novin)

4. Přečtěte si následující tvrzení (1–7) a vyberte z nabídky jedno správné dokončení.

Tvrzení 1

Jedná se o...

- a) populárně naučný text.
- b) článek o tradicích v Itálii.
- c) vyprávění italského vtípu.
- d) vyprávění zážitku ze studií.

Tvrzení 2

Alice Flemrová chtěla svým spolužákům vyprávět o Vánocích, protože...

- a) nevěděli, kde je Česká republika.
- b) jim chtěla přiblížit české lidové zvyky.
- c) přednášela v Itálii o Lidových ilustracích.
- d) chtěla ukázat výsledek záměny dvou slov.

Tvrzení 3

Podle vyprávění je rituálem...

- a) koupit kozu pro děti na hraní.
- b) koupit kozu a pustit ji do vody.
- c) koupit kozu a sníst ji doma k večeři.
- d) koupit kozu v kádi a nechat ji plavat.

Tvrzení 4

Majitelé si kozu sami zabíjí...

- a) doma.
- b) v kádi.
- c) v řece.
- d) na ulici.

Tvrzení 5

Mezi spolužáky bylo najednou ticho, protože...

- a) přemýšleli o tragickém konci českých kaprů.
- b) čekali na vysvětlení celého nedorozumění.
- c) Alice začala vyprávět něco pěkného.
- d) byli v šoku z popsanych rituálů.

Tvrzení 6

Situace se vysvětlila...

- a) díky panu učiteli.
- b) během překladu.
- c) díky spolužákům.
- d) během vyprávění.

Tvrzení 7

Legenda se šíří tím, že...

- a) někdo něco zažije a popíše to.
- b) si lidé příběh předávají a upravují.
- c) se příběh upravuje podle zkušeností.
- d) se chybná informace dostane mezi lidi.

5. Diskutujte ve skupinách.

Stalo se vám nebo někomu blízkému někdy něco podobného, o čem vypráví autorka textu? Pokud ano, svůj příběh stručně vyprávějte ostatním. Pokud ne, vyprávějte podobnou situaci z nějakého filmu nebo divadelního představení. Máte strach z podobných situací? Jak je dobré reagovat, když se stane nedorozumění? Popište situaci, ve které může dojít k nedorozumění.

6. Přečtěte si text ještě jednou a pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou. Pozor, pět slov z nabídky nebudete potřebovat.

nůž, lidmi, vánočních, tradici, kapr, změnami, diskuze, překladatelka, večeře, Itálii, spolužáci, nedorozumění, republika, písmena, koza, kladivem, řeky, Češi, vánočku

Alice Flemrová studovala v **(vzor) ...Itálii...**, kde se odehrává příběh, který vypráví. Základem **zápletky** je nedorozumění, ke kterému došlo záměnou jednoho jediného **a)**..... ve slově.

Když se jednou ve škole bavili o **b)**..... svátcích, chtěla Alice vyprávět o tradiční sváteční večeři. Její **c)**..... toho v té době věděli o České republice jen málo, a tak uvěřili, když slyšeli, že se tam na Štědrý den podle tradice servíruje **d)**..... K panice ve třídě došlo, když Alice začala popisovat českou národní **e)**..... – kupování živých koz a jejich zabíjení. Jedna její kolegyně se zeptala, jak kozu doma zabíjejí. Alice odpověděla, že její táta jí nejdříve dá ránu **f)**..... a k zabítí použije **g)**..... Autorka také přiznala, že někteří lidé nedokážou vzít kozu život sami, a tak ji pustí do **h)**..... – dají jí svobodu. Naštěstí se **i)**..... nakonec vysvětlilo díky profesorovi, protože se zmínil, že se u nich na tyto svátky jedí ryby. Tím se otevřela **j)**..... o tom, co je typická česká ryba. Nebyla to koza, ale **k)**.....

Kdyby se to celé nevysvětlilo, tak by **l)**..... mohli mít ve světě úplně jinou pověst, než mají dnes. Vznikla by legenda, která by se mezi **m)**..... rychle šířila.

7. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Krátce vysvětlíte, co znamená pracovat jako tlumočník. Chtěl/a jste někdy být tlumočnickem? Řekněte alespoň 3 povinnosti tlumočnicka. Řekněte alespoň 3 vlastnosti, které musí mít profesionální tlumočník.

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište výhody a nevýhody práce tlumočnicka.

VÝHODY

.....

NEVÝHODY

.....

8. Napište krátké vyprávění o tom, jak jednou došlo k nějakému nedorozumění. V textu použijte následující výrazy.

ztratit se, smát se, dodat, zaujmout, odehrávat se

POSLECH

1. a) Najděte česky psaný leták nebo reklamu na jazykový kurz. Prezentujte spolužákům, jaký typ výuky a které jazyky se nabízejí. Všimněte si, které další informace tam jsou uvedeny. Řekněte, jestli byste na základě tohoto letáku chtěl/a kurz navštěvovat, nebo ne. Svoje rozhodnutí zdůvodněte.
- b) Pracujte ve skupinách. Představte si, že jste zástupci jazykové školy. Vymyslete její název, sestavte nabídku studia cizích jazyků a nabídku kurzů. Nakonec vytvořte reklamu nebo leták a ukažte v něm, čím je vaše výuka výjimečná.
- c) Diskutujte se spolužákem. Své odpovědi zdůvodněte.

Se kterými typy kurzů máte zkušenost vy? Které vám vyhovují nejvíc? Které byste rád/a zkusil/a a které vás naopak vůbec nelákají? Podle čeho si vybíráte kurz (cena, místo, počet lidí ve skupině atd.)? Kde hledáte informace o kurzech?

2. Pracujte ve dvojicích.

- a) Popište obrázek. Řekněte, jak se jmenují postavy na obrázku, co o nich víte, kde jsou a co dělají.

- b) Pracujte podle vzoru.

Julie	Kryštof	Markéta	Jiří	František
studium v Irsku		matka	manžel Markéty	
majitel jazykovky			sportovec	programátor
redaktorka v rádiu	psycholožka		učitel	herec

- c) Diskutujte se spolužákem. Podle informací, které máte o postavách, odhadněte, který typ kurzu jim asi nejvíce vyhovuje. Svě odpovědi zdůvodněte.

3. Pracujte ve skupinách. Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

☐ pohromadě	☐ uhradit	☐ přizpůsobit
☐ potíže	☐ tábor	☐ poskytovatel
☐ nalákat	☐ spousta	☐ doslova
☐ vzrůst	☐ tvůrčí	☐ vzdát
☐ docházet		

10

4. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text a pak vypracujte odpovědi.

Označte, zda je tvrzení pravda (ANO), nebo není pravda (NE).

Vzor: Učitel František má problémy se svou jazykovou školou.

a) František se bojí, že bude muset svou jazykovou školu zavřít.	ANO/NE
b) Julii platí hodiny cizího jazyka její zaměstnavatel.	ANO/NE
c) Julie dochází na hodiny do jazykové školy.	ANO/NE
d) Kryštof mluví o svých vlastních zkušenostech s jazykovým táborem.	ANO/NE
e) Kryštof dává přednost klasické výuce jazyků.	ANO/NE
f) Podle Markéty je jazykový tábor pro Františka špatná volba.	ANO/NE
g) Markéta si myslí, že by měli rodiče více investovat do vzdělání svých dětí.	ANO/NE
h) Podle Jiřího ocení on-line kurz ti, kteří nemají čas na výuku ve škole.	ANO/NE
i) Jiří nabízí Františkovi, že mu vytvoří on-line kurz.	ANO/NE
j) František si není jistý, který nápad svých žáků uskuteční.	ANO/NE

5. a) Přečtěte si následující tabulky. Poslechněte si text ještě jednou a doplňte podle něj informace do tabulek. U každého jména zůstane jeden řádek volný.
b) Svě odpovědi porovnejte ve skupině.

Julie

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Kryštof

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Markéta

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Jiří

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

6. Diskutujte se spolužákem. Své odpovědi zdůvodněte.

Souhlasíte s názory postav? Které další metody výuky jazyků znáte? Které metody vám vyhovují a které ne?

7. Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

Jasně, o co jde? ...že to pro něj nejsou vyhozené peníze. A to je motivace jako hrom! Vyjde to sice trochu draž... ...takovou výuku bych si teda nechal líbit. Za dva týdny se prý rozmluvili víc než za celý rok v jazykovce. ...bojím se, že by to bylo pro Františkovu malou jazykovku moc velké sousto. ...na dětech se prostě nešetří. Pokud chce jít František s dobou... V tomto případě je ale každý svým pánem. ...musím si to nejdřív nechat projít hlavou. ...než se do něčeho opravdu pustím.

8. Pracujte ve dvojicích. Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: zástupce jazykové školy a zájemce o studium

Do jazykové školy přišel zájemce o studium a jedná se zástupcem školy.

Zástupce jazykové školy chce získat co nejvíce nových studentů, protože za každého nového studenta dostane speciální prémii.

Zájemce o studium má své důvody, proč se nechce učit cizí jazyky, ale kvůli svému novému zaměstnání se potřebuje naučit jeden světový jazyk. Proto hledá kurz, který by mu vyhovoval.

ZOPAKUJTE SI

A. MÍSTNÍ A ČASOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

kde, až, kudy, jakmile, od té doby, co, kam, než, dokud, zatímco

Vzor: ..Od té doby, co... Markéta, Kryštof a Julie odmaturovali, scházejí se s Františkem v jedné malé hospůdce.

- Julie se sejde s Kryštofem, se vrátí z dovolené ze Španělska.
- Julie pracuje v novinách, posílala články už před maturitou.
- Markéta neměla malou Klárku, věnovala se naplno psychologii.
- Jiří stačil odejít z bytu na procházku, začalo pršet, a tak zůstal doma.
- Markéta vzpomíná na Irsko, se seznámila se svým mužem.
- se Jiří staral o Klárku, Markéta vařila oběd.
- Kryštof si musí zapálit, vidí cigaretu.
- Když Julie jela na dovolenou do Barcelony, dívala se často do mapy, pojede. Nestačilo jí vědět, kam jede, a chtěla znát i trasu.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: ..Dokud... **nezačneš pořádně studovat, nebudeš to umět.** (*než – dokud*)

- Potkali jsme je, se vraceli ze školy. (*kdy – když*)
- přišla babička na návštěvu, děti se radovaly. (*když – až*)
- se vrátíš z práce, zabalím věci na chalupu. (*než – dokud*)
- Nevím, jsem ho viděla naposledy. (*když – kdy*)
- přijdu z nákupu, uvařím ti dobrý oběd. (*až – zatímco*)
- Omlouvám se za chybu. se vrátím domů, opravím ji. (*kdykoli – jakmile*)
- Nemůžeme se rozhodnout, pojedeme na dovolenou. (*kdy – když*)
- má můj bratr problémy, pomůžu mu. (*kdykoli – zatímco*)
- přijel autobus, lidé začali nastupovat. (*když – až*)

3. a) Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

zatímco, když, kdykoliv, než, když, od té doby

SOUČKOVÍ I.

(vzor) ..Když... byla paní Součková mladá, udělala si autoškolu. **a)**..... často řídila a stala se z ní opravdu dobrá řidička. To později velmi vyhovovalo jejímu manželovi, protože **b)**..... je kamarádi pozvali na návštěvu, mohl si dát pivo a manželka ho pak odvezla domů. Ale před rokem, **c)**..... byli zase jednou na návštěvě, se situace změnila.

Ten den byli u kamaráda, který bydlí asi 25 km od jejich vesnice. Pan Souček večer vypil hodně alkoholu. Ráno se vzbudil doma, byl sám v ložnici, **d)**..... jeho manželka spala v *obýváku*. Strašně ho bolela hlava a skoro nic si nepamatoval.

Chvilí přemýšlel, e)..... si vzpomněl, že šli domů pěšky. Hned se běžel podívat do garáže. Auto tam nestálo! Byl z toho v šoku. Chtěl se zeptat manželky, co se stalo, ale ona s ním nemluvila.

- b) **Pracujte ve dvojicích. Zamyslete se na tím, co se asi stalo. Napište pět vět o tom, jak myslíte, že příběh skončil.**
- c) **Své věty porovnejte s koncem příběhu ve CVIČEBNICI v sekci ZOPAKUJTE SI (A. Místní a časové spojovací výrazy, cvičení 4).**

B. GENITIV A AKUZATIV

1. a) **Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.**

Vzor: Julie přečetla všechny knihy od ..Karla Čapka.. (Karel Čapek).

- a) _____ (letošní ročník) soutěže se zúčastnily týmy z celého světa.
 b) Horolezec ze mě určitě nebude, bojím se totiž _____ (výška - pl.).
 c) Všichni se radovali _____ (náš výsledek).
 d) Pokud chceš dosáhnout _____ (úspěch), musíš na sobě hodně pracovat.
 e) Všiml sis _____ (její nový účes)?
 f) Zitřejší počasí se _____ (to dnešní) příliš lišit nebude.
 g) Prosíme návštěvníky, aby se nedotýkali _____ (vystavený exponát - pl.).
 h) _____ (moje žena) jsem se zamiloval na první pohled.
 i) Nerozumím vašemu dotazu. _____ (jaký problém) se týká?
 j) Velmi si vážím _____ (můj rodič - pl.).

- b) **Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.**

Vzor: Už se moc těším na ..dovolenou.. (dovolená).

- a) Jiří a Markéta v bance požádali _____ (půjčka).
 b) Příklad v půl čtvrté _____ (radnice).
 c) Tento týden se v loterii hraje _____ (velké peníze).
 d) Spolužák mě upozornil _____ (chyba) ve výpočtu.
 e) Děti se starají _____ (jejich malý pes).
 f) Právník nakonec dokázal _____ (její nevina).
 g) Můj táta se zajímá _____ (současná politická situace).
 h) _____ (František) se můžete spolehnout.
 i) Každá máma se bojí _____ (její dítě - pl.).
 j) Vážení, obracím se _____ (vy) s prosbou o pomoc.

2. **Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.**

pocházet, těšit se, zamilovat se, poslouchat, patřit, litovat, odpovědět, žárlit, utratit, zapomínat, zvyknout si

Vzor: Letos se těším na prázdniny, protože pojedeme k moři.

- a) Počítejte s tím, že v Praze hodně peněz za jídlo, pití a dopravu.

- b) Moje kamarádka bydlí v Brně, ale z malého města na severu Čech.
- c) Žila jsem v Londýně dva roky, ale nikdy na to deštivé počasí.
- d) Nesmíš na dobré vychování.
- e) Dana byla včera na diskotéce a tam do jednoho kluka.
- f) Počkej, ty budeš jednou svého rozhodnutí
- g) Nikdo nám nedokázal na naši otázku.
- h) Ten Karel je divný. Pořád na Danu, ale nemá k tomu žádný důvod.
- i) Kluci, včera večer to nové CD?
- j) Doufám, že i letos budou čeští hokejisté mezi ty nejlepší hokejisty na světě.

3. Přečtete si v sekci GRAMATIKA, CVIČENÍ A, cvičení 3 a vypracujte následující cvičení. Pracujte podle vzoru.

Cena **(vzor)** ...kurzu... (*kurz*) je 650 EUR. Kurz zahrnuje **a)** (*výuka*), výukové materiály, kulturní akce a **b)** (*výlet - pl.*). Dopoledne od 8.30 do 14.00 hodin probíhá intenzivní výuka, tj. šest **c)** (*vyučovací hodina*). Mezi vyučováním jsou celkem dvě přestávky. Maximální počet **d)** (*student*) ve skupině je osm. Zájemci mají na konci kurzu příležitost přihlásit se k certifikované zkoušce. Každý večer se můžete těšit na **e)** (*pestrá nabídka*) kulturních akcí. Můžete se např. zúčastnit **f)** (*divadelní představení - pl.*), jít do kina na dva **g)** (*vybraný český film*) a setkat se s hvězdami českého kulturního nebe. První víkend pořádáme seznamovací výlet do **h)** (*Jizerské hory*). Ani další víkendy nemusíte sedět doma! Pojeďte s námi a podívejte se do **i)** (*různý kout - pl.*) České republiky.

VÝSLOVNOST

1. a) Poslouchejte nahrávku. Podtrhněte slovo, které slyšíte.

vesele × veselé, myla × milá, stolu × stolů, syrový × sýrový, váha × váhá, domy × dómy, muže × může, myši × myší, chyby × chybí, skotu × Skotů, paní × páni, tykat × týkat, mícha × míchá, chorý × chóry, mají × májí, sleva × slévá

b) Čtěte nahlas všechna slova ze cvičení 1 a).

2. Poslouchejte nahrávku. Podle nahrávky doplňte háčky a čárky. Potom nahlas čtěte.

peclivy, vychovavat, pronajimat, nausnice, přihlaseni, nasledujici, podnikani, vysetrovani, predstaveni, prehanky, zvireci, pocitacovy

3. a) Poslouchejte nahrávku.

Má máma má málo máku.

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtěte nahlas.

František Gellner – Napsala mi psaní

Napsala mi psaní
srdce mého paní,
že mne bude milovati
do skonání.

Duše moje klidná
se zas rozrušila.
Proč mi děláš těžké srdce,
moje milá?!

Jako kočka s myší
se mnou jsi si hrála,
o lásce a zášti stejně
jsi mi lhala.

Chtěl jsem tvoje srdce,
podala's mi kámen.
Zvolna dohořel mi v duši
bílý plamen.

(Radosti života, 1903)

11

12

13

PSANÍ

Téma: VYPRAVOVÁNÍ

Základem vypravování (nebo vyprávění) je příběh. Příběh může být skutečný (reálný) nebo smyšlený (fiktivní). Cílem je vypravovat příběh tak zajímavě a živě, aby si ho čtenář dokázal představit a aby ho bavil.

Osnova vypravování:

1. úvod – seznámení s prostředím, postavami, popř. důvodem, proč příběh vyprávíme
2. zápletka – hlavní událost, kterou začíná příběh
3. kolize – objevují se sporné momenty děje, něco nejde podle plánu
4. konflikt – střet, vyvrcholení protikladů
5. obrat – rozuzlení/řešení, volba jednoho směru děje
6. závěr – logické zakončení děje

1. a) Vyberte si jedno téma.

- A)** Moje první zkušenost s češtinou.
- B)** Jak jsem se začal/a učit češtinu.
- C)** Jak cizí jazyk změnil můj život.

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 1, sekce PSANÍ) vypravování.

REÁLIE

1. a) Diskutujte ve skupinách. Svě odpovědi zdůvodněte.

Co si představujete pod pojmem prestižní škola? Čím se odlišuje prestižní škola od běžných škol? Řekněte alespoň 2 rozdíly. Existují ve vaší zemi takové školy? Studoval někdo z vašich známých nebo z mediálně známých osobností na takové škole? Jak si představujete běžný pracovní den na takové škole? Chtěl/a byste, aby vaše děti studovaly na prestižní škole?

b) Řekněte a pak napište výhody a nevýhody studia na prestižní škole.

VÝHODY

.....

NEVÝHODY

.....

c) Pracujte ve dvojicích. Svě odpovědi zdůvodněte.

Myslíte si, že je dobré, když studenti nosí ve škole uniformu? Řekněte 2 výhody a 2 nevýhody nošení školní uniformy. Znáte nějakou zemi, kde nosí studenti školní uniformu? Jak většinou školní uniforma vypadá? Co je to internátní škola?

2. Pracujte ve skupinkách. Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete pracovat se slovníkem.

☐ vyrůstat	☐ provoz	☐ pěstounská rodina
☐ privatizační fond	☐ ocitnout se	☐ příspěvek
☐ akcionář		

3. Přečtěte si TEXT A a doplňte vynechaná místa z nabídky.

založili, plně, se stal, ekonomickou, současnosti, se narodil

TEXT A

Petr Kellner

Petr Kellner (**vzor**) ...**se narodil**... 20. května 1964 a **vyrůstal** v Liberci. Během několika let **a)** jedním z nejbohatších Čechů a jedním ze sta nejbohatších lidí na světě. Vystudoval Vysokou školu **b)** V roce 1991 byl jedním ze zakladatelů Prvního **privatizačního fondu** (=PPF) a je jeho hlavním **akcionářem**. V **c)** existuje PPF v České republice i v zahraničí.

Se svojí manželkou Renátou **d)** v roce 2002 Nadaci Educa. Jejím cílem byla podpora vzdělávání dětí a mladých lidí ze sociálně slabého prostředí. Tato nadace věnovala velkou finanční částku na vybudování a **provoz** OPEN GATE, tj. osmiletého gymnázia a základní školy v Babicích u Prahy. Díky nadační činnosti manželů Kellnerových se také platí většině studentů OPEN GATE **e)** nebo částečné školné.

(zpracováno podle www.liberecko.net/petr-kellner)

4. Odpovězte na otázky.

- a) Odkud pochází P. Kellner?
- b) Jaké má P. Kellner vzdělání?
- c) Jak se jmenuje nadace, kterou P. Kellner se svou ženou založil?
- d) Kde najdete osmileté gymnázium OPEN GATE?

5. Přečtěte si TEXT B a k jednotlivým částem (A–D) přiřaďte titulky. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat. Na přečtení máte 5 minut.

- a) OPEN GATE – studium pro všechny zadarmo
- b) OPEN GATE – dobrý start do života
- c) OPEN GATE nabízí domov i zábavu
- d) Gymnázium OPEN GATE je jiné
- e) Nejdražší gymnázium v Česku
- f) Zásadní roli mají cizí jazyky

TEXT B

A).....

Na začátku celého projektu byl nápad manželů Kellnerových pomáhat těm, kteří **se ocitli** v komplikovaných životních podmínkách a kteří chtějí svůj osud nějak změnit. Z toho důvodu se Kellnerovi zaměřili na talentované a výjimečné děti ze sociálně problematického prostředí, tj. na děti z dětských domovů, z **pěstounských rodin** a z rodin s nedostatkem peněz. Chtěli dát těmto dětem možnost získat kvalitní středoškolské vzdělání, které by se stalo jejich dobrým vstupem do dospělého života. Proto v roce 2002 založili nadaci Educa, díky které vzniklo osmileté gymnázium OPEN GATE.

B).....

Jedná se o internátní gymnázium, to znamená, že studenti bydlí, studují a tráví svůj volný čas v areálu školy. Ten byl postaven ve velmi krátkém čase (za patnáct měsíců) v Babicích u Prahy. Jeho tvůrci se inspirovali stylem podobných škol ve Velké Británii, v Německu a v Kanadě. Rozloha celého areálu školy je 7 hektarů a jeho výstavba stála 250 milionů korun. Studenti zde mají k dispozici kromě školy a internátu také knihovnu, divadlo a jídelnu. Ke škole patří ještě bazén, tělocvična a víceúčelové sportoviště.

C).....

V prvním školním roce (2005/2006) bylo ke studiu přijato 111 studentů. Od té doby se kapacita osmiletého gymnázia zvýšila na 150 studentů. V jedné třídě nyní studuje průměrně 17 studentů. Na nižším stupni gymnázia probíhá vyučování v češtině. Později se studenti učí ještě druhý cizí jazyk. Mohou si vybrat francouzštinu, němčinu a španělštinu. Ve vyšších ročnících se všechny předměty kromě českého jazyka vyučují v angličtině. Tím se výuka liší od většiny ostatních českých středních škol.

D).....

Gymnázium OPENGATE má ovšem i další zvláštnosti. Například zatímco na státních středních školách se studuje zadarmo, za jeden rok na OPEN GATE zaplatí internátní studenti 470 tisíc korun a denní studenti 236 tisíc korun. S placením školného však studentům pomáhá nadační činnost manželů

Kellnerových. Od roku 2005 získalo finanční **příspěvek** skoro 80% studentů gymnázia. Zajímavé je také to, že OPEN GATE je v současné době jediným českým gymnáziem, na kterém mohou studenti získat mezinárodní a současně i českou maturitní zkoušku. Pro Českou republiku je dále neobvyklé, že studenti musí nosit školní uniformy.

(zpracováno podle www.opengate.cz)

6. Přečtěte si text ještě jednou a odpovězte na otázky.

- a) Ve kterém roce byla založena nadace Educa?
- b) Jako dlouho trvala stavba areálu školy?
- c) Kolik stálo vybudování celého areálu?
- d) Co všechno mohou studenti využívat v areálu školy?
- e) Jak velká je současná kapacita gymnázia?
- f) Které jazyky se studenti můžou učit na osmiletém gymnáziu OPEN GATE?
- g) Čím se OPEN GATE liší od většiny jiných českých škol?

7. a) Pracujte podle vzoru.

životní	gymnázium
pěstounská	zkouška
středoškolské	podmínky
internátní	příspěvek
maturitní	rodina
finanční	vzdělání

b) Utvořte věty se třemi slovními spojeními ve cvičení 7 a).

8. Diskutujte ve skupinách. Svě odpovědi zdůvodněte.

Co si představíte pod pojmem ambiciózní rodiče? Proč tzv. „ambiciózní rodiče“ dávají své děti na prestižní školy? Proč bývají někteří rodiče ambiciózní? Byli vaši rodiče také takoví? Má 21. století vysoké nároky na děti?

9. Připravte si krátkou prezentaci o systému škol ve vaší zemi. Uvedte, v kolika letech začínají děti chodit do školy, kolik stupňů škola má, jak dlouho se studuje, jaké jsou další možnosti studia a jaké se dělají zkoušky.